

A' RÓMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 15. Septemb. 1787.

F ö - P u n k t u m.

A' mi MAGYAR KURIRUNK vala minden Újság
Levelek között az a' fzerentsétlen Levél, melly
a' mi érd. Olvasóinknak a' Török és Muszka között fel-
lobbant tüzről hírt adott vala. Ez az újság kívánó
fülek dobján leg-érzékenyebb hangat ütő hír most egész
Európában. Lássuk hát az újjabb tudósítások fzerént
minémű környülállások közt légyen a' *Mahumed* ló-
fark-zászlója. Az egész világ és minden újság levelek
edgy bizonyos és el-kerülhetetlen Török háborút hir-
detnek. A' F. Tsászári Konstantzinápolyi *Internun-*
tziusnak annál bizonytalanabb már most állapotja, men-
nél bizonyofobb, a' közönséges levelek fzerént, az ;
hogy a' F. Tsászár a' Török Udvarnak tudtára adta,

£ e e e

hogy

hogy mivel a' Muszka Udvart ő támogta légyen-meg,
 nem lehet, hogy el-kerülhetetlenül a' maga frigyellé-
 nek a' Muszka Tsászárnénak pártját ne fogja és ösz-
 ve-vetett erővel ne légyenek; a' honnan bizonyos,
 hogy a' F. Tsászári Armádiának fele títatózó lábra ál-
 lítatik. A' *Tartzi és Pellegrini* seregei már bizonyo-
 son el-vették a' parantsolatot, mellyszerént mindenik
 2 Kompániával meg-erősítetvén kemény lábra állít-
 tatnak, valamint a' *Díjtsmáiszter és Prájsz* seregeinek
 3-dik Osztálya, kik között az edgyik *Eszekre*, a' má-
 sik pedig *Péterváradra* megyen. Ezen parantsolat a'
Cavérnat, Karámelli, T. Zetzovitz és Szávoja né-
 met lovas seregeivel közöltetett. Feldmarsal *Clairfaix*
 és *Palavitzini* Urak olly F. rendelést vettek, hogy
 leg-ot-an Magyar Országra mennyenek. Ezek tsak
 a' leg-kisebb készületek; a' Hadi Kantzelláriában és
 a' fegyveres házokban nagyobbak vagynak; 's tsak
 alig ha nem szükségesek is; mert az egész Török Bí-
 rodalomban — valameddig tsak ennek széle haszsa-
 nyúlik, a' *Mahumed* zászlóját mindenütt ki-akasztot-
 ták, és valaki tsak *Mahumed* követője, akár ifjú,
 akár vén, annak fegyvert kelletik a' Török Biroda-
 lomban fogni, mellyről a' rendelések mindenütt meg-
 tétettek. A' Török Tsászár a' Tengeren 3 leg-főbb
 Vezéreket, a' szárazon-is 3-mat választott, és maga is
 edgy 150 ezerből álló seregnek fő igazgató Vezéréül
 áll-ki a' títatózó piatzra, mellyel a' *Mahumed* zászlója
 alatt lévőket nagyon érzékenyíti. — Edgy *Bukovi-*
nából Septemb 2-dikán költ *Levelet* írtatok ide, melly
 így következik: „Augustusnak 16-dik napja véget ve-
 te a *Porta* és a' Muszka Udvar között már régtől fog-
 va tsak a' titkos Kamarákban folyó pernek. Erőre
 került a' Tanátskozás, ízelnek botsáttaték a' *Mahu-*
med fő-fark zászlója. A' meg-nevezett napon dób,
 kürt

kürt és trombita között hirdetteték ki Konstantinápolyban a' háború, holott leg-ottan Nátoliába, Diárbek-be, Turkomanniába, Romániába, Egyiptomba, Arabiába és több napkeleti Tartományokba a' *Mahumed* fegyveres népét ki-hozó Vezérek és Követek el-küldetének; Molduvába és Oláh Országba pedig 130 ezer, már készen állott, fegyveres nép még az nap 10 Basáknak vezérségek alatt meg-índula, melly kelletlen vendégeknek meg-érkezéseket minden órán várjuk. Az Oláh Orzági és Molduvai Mufzka Konsúl Rab-lántzon vagyon. A' Bukaresti Mufzka Konsúl ugyan minden butszás nélkül elébb állott vala; de nem szerentséfen; mert úttyában meg-fogattatván, vafan viteték vissza. A' F. Ts. és Királyi Molduvai és Oláh Orzági Konsúl B. *Metzburg* Úr egész Udvarával *Jassi* Városlát el-hagyván, Bukarestbe tere, drága szekereit és portékáit 30-dik Aug. Bukovinába Csernovitzba költetettvén, — félben hagyá *Ergelet* Úr-is a' Bukovinai el-törlött Klastromok Molduvában lévő jószágainak Konscriptióját, és 31-dik Aug. sietséggel Csernovitzba vissza jöve. — Septembernek első napján érkezék Lembergöl Csernovitzba Generál-Feldmarfal, Lieutenánt B. *Splinyi* Úr ő Excellenciája, ki-is még azon éjszaka a' határ-széleken lévő Stráfa házoknak helyyre állittáfokra el-índula. — Váratik minden órán Bukovinába a' vólt *Nádasdi*, most pedig *Erdödi* Magyar lovas-ferge, a' *Barkó* Huszár Regementjével edgyütt. — Ki-mondhatatlanúl gyűlölvé a' Mufzka Tábor a' *Nipper* vize mellé.

A. BELGIUM. — Edgy bizonyos Frantzia edgy más valakivel nem régiben a' nyelvek felet vetélkedvén, azt veti ez szemére a' Frantziának, miért, hogy a' Frantzia másképpen ír és másképpen olvas? felel a' Frantzia: nem csak másképpen ír és másképpen olvas;

vas; hanem másképpen-is ért, mint a' mint beszél. Il-
 lyeu Frantzia Európanak nagyobb részé: másképpen
 beszél és másképpen ért. Azt írtuk vala közelebb
 költ levelünkben, hogy Belgiumban minden órán
 tsendesség lészzen azon kívül, hogy vagy az erőszakra
 szükség lenne, vagy a' F. Tsászári rendelések töké-
 letes tsendességben végbe ne mennének; de a' köze-
 lebb költ Levelekből éppen ellenközött olvafunk,
 melly ez: „Eppen midön azt gondolnok, hogy a'
 Brabántziai Státufok a' magok örökös Uraknak térdet
 fejet hajtván, annak bölts rendelkezéseire állanak, éppen
 akkor nagy hirtelenséggel meg-változék a' dolog. A'
 Brüsfszeli párt-ütő fereg' Tisztjei, kiknek G. Murai
 azon F. Tsászári rendelést, mellyszerént az Uniformis'
 és párt-ütő bokréta le-tételére kényszerítettvén a' jova-
 saltatik vala nékiek, hogy ezen feregnek véget vetné-
 nek, öfzve-gyülének a' város' nagyobbik piatfzán,
 és a' Vénébbek a' Tanátshoz menének, hogy a' Stá-
 tufoknak szándékát meg-tudnák; kiktől ezen feleletet
 vevék: hogy maradnának az ö mostani állapottyok-
 ban, mivel ök nem a' F. Tsászár ellen, hanem a' Ha-
 za haszna mellett fogtanak légyen fegyvert; mellyre
 nézve G. Murai Úrnak-is leg-ottan tudtára adák,
 hogy ök a' magok Uniformissokat le-nem vetik, és a'
 magok örzö helyeket el-nem hadják. Ezen Tisztek
 öfzve-gyülésével le-írhatatlan vala a' népnek öfzve-
 szaladáfa, és ezen öfzve-gyülés fel-éjfszakáig tarta.
 A' Státufok semmit egyebet nem végezének, hanem
 hogy minden a' régi lábön maradjon, a' mint erről
 G. Murait-is edgy kezünk közt lévő, de ide nem férő
 Levélben leg-ottan tudósíták. Brüsfszelben megint
 ki-mondhatatlan zenebona uralkodik. A' párt-ütök
 fergéből már most megint nem 800 fegyveresek, ha-
 nem 1600-on állanak-ki a' vígyázó piatfzra, és a'
 töb-

többinek is nagyobb része talpon áll, és a' Polgárság szüntelen vigyázó szemekkel feregel. Reggeltől fogva estvig, és estvétől fogva virradtik azt lesik, ha vallyon a' körül fekvő F. Császári katonaság erőszakos erővel nem üte' réájok, és a' Párt-utók fergére, kik az ő Uniformisokkal edgyütt életeket-is fel-áldozni el-végezték magokban. A' már 8 napoktól fogva szüntelen tartó esőzések miatt a' táborban fekvő és vigyázaton lévő hadi-nép sok hátra-maradást kénytelenített szenvedni. A' Löveni nagy Kollégyomat, már edgy darab időtől fogva tüzzel fenyegetik vala; de az ezt észre vett szorgalmatoson vigyázó Deákság által mind eddig meg-tartatott.

Külömb-külömb-féle approbb Tudósítások.

A' mi Tseh Országba útozott F. Monárkkánk 8 napok alatt megint Bétsben fog-lenni. — Tégnap előtt reggeli hétedfél órakor az itten vólt, de fellyebb Belgiumfelé szándékozott H. Eszterházi Magyar gyalog-ferge visszameg a' Dunán Magyar Országgra; az ugyan itten lévő G. Gyulai Sámuel gyalog-ferge hónap, vagy holnapután bizonyoson le-indúl. — Erdélyben és Magyar Országban a' Török felől lévő határ-széleken edgy nem kitsiny erővel lévő Felséges Császári Tábor van öfzve-gyűlő félben, és már közönséges levelekből olvassuk azon F. Rendelést, mellyszerént az egész Császári Ármádia (nem fele, a' mint írtuk vala) tsatázó lábra állittatik, és csak a' várat őrző hibás legényekből álló harmadik Osztály-is, mindenik 2 Kompániával fog meg-erősítetni. Midőn a' F. Monárkha azt a' Konstantinápolyi izenetet vette, hogy magát ezen környülállásokban határoznámeg, segítségül leszen-e a' Muszkának, vagy nem? minden meg-ütődés nélkül el-mofollyodott, és na

nap leg-ottan edgy rendkívül való Kurir által egyene-
 fen tultára adá a' Török Udvarnak, hogy tellyes ere-
 jével fogná a' Muszkát segítteni. — Azon nem kis
 summa pénz, melly a' Bukovinai el-töröltetett Klastro-
 mokból gyűjtetett vala öfzve, és Galliziába vitétte-
 tik vala, az átan a' tolvajok által el-vétettetek. —
 1788-dikban Januáriusnak első napjától fogva minden
 F. Ts. és K. Birodalmokban lakó 'Sidóknak bizonyos
 és soha meg-nem változtatható német vezeték neveik-
 nek kelletik lenni, és az *Israel* nemzetségeitől ágo-
 zott neveik helyet, tetzfések szerént, más vezeték
 nevet változtatván, azt tulajdon neveikkel edgyütt ezen
 folyó esztendőnek végéig kénteleníttetnek bé íratni.
 Ezzel e így leg-nagyobb uralkodó Superstitzió és meg-
 rögzött bal-vélekedés küldetik Európából számkiverés-
 be. — A' F. Moárkhának kegyelmes engedelméből,
 edgy a' F. Budai Helytartó Tanácsn, Júliusnak 31-
 dikén költ Rendelés szerént, a' Budai és Pesti Prote-
 stánfoknak közönséges Isteni tisztelet engedteték olly
 véggel, hogy ezeknek Prédikátorjok és Kántorjok a'
 nemesi renden lévők költségén tartattatván, a' Budai
 és Pesti Katonák beteg-házában a' beteg Protestáns Ka-
 tonák mellett ingyen szolgálatot tenni köteleztetnek.
 — A' Brabántziai Députátusok még minyájon haza
 nem mentenek; itt vagynak még Bétsben vagy haton,
 és itt fognak mind addig maradni, mig ezen históriá-
 nak vége nem szakad. Ezen Tartománynak mostoni
 zenebonája, melly előbb a' Kherfonésusi Török hír-
 rel indúlt vala; azután megínt tsendesedvén; a' mo-
 stani Török háborúval megínt kezd harapozni, edgy a'
 leg-mesterségefebb alattomban való ravaszságok között,
 és erről rövid órán tstudálatos híreket fogunk hallani.
 — Frantzia Országban az egész História tsupa Ko-
 dia. Ellenkezések vannak, niuts pénz, a' kenyér
 né-

némelly részében drága — de hiszem 5 garas mérője a' búzának Török Országban, majd ki-telelnék itt, míg nekik-is terem!!! *Besontziumban* a' drágaság meg-nem engedte, hogy a' Magazinumból a' hadi-nép számára gabonát vigyenek: a' nép fel-ladzadott, és a' várt őrző katonákkal, kik a' gabona vivőknek óltalmúl valának, ellent álló tsatára kelvén, azzal leve vége, hogy ezek tüzet adni kéntelenítettének, és fokon, sőt a' mint a' mindent nagyobbító hír mondja: 1500 emberek veszték-el életeket. — Az Anglusokról csak ezt a' hírt vészszük, hogy nagy halgatásban vagynak, fülelnék Frantzia Orzágra, és allattomban leg-nagyobb tengeri tsatára készülnek. — A' Hollandusokról azt olvassuk, hogy ezek a' Helytartó Hertzeggel tökéletesen meg-békelletenek legyen; de ezt csak akkor hidjuk, mikor a' Berlini Levelekből azt olvassuk: *Hertzeg Braunsvájj*, az edgy más üstökét tépő *Hollandusokhoz békefég' prédikállani ment Pruszszus Armádiának fő Superintendense*, Berlinbe szerentsésen visszsa-érkezett. — Egész Hollándia az újj számvetés szerént csak 625 4-szegű mértföldből áll. 2 milliom 500 ezer lelkek vagynak benne; 12 milliom Birodalombéli Tallérnyi esztendeig való közönséges jövedelme; 36 ezerből áll minden hadi-ereje a' szárazon, a' tengeren pedig 95 hadakozó hajói vagynak. Van pénzek és fajtjok!! — Nints mód benne; hogy az A. Belgiumbélieknek idegen ösztönökne legyen a' párt-ütésre; mert noha a' kegyelmes Monárkhának erántok való jó tzéljáról meg-győzöttetteknek lenni láttatnak vala-is, már most az Antverpiai levelek szerént 6 ezerenként seregelnék a' parasztok, a' honnan a' mezőn fekvő Katonaság ismét a' Városokba bé-szállítatik. — A' Belgrádi Bassa a' Szemlini Komendánsnak azt írta, hogy az egész Török Országban úgy

fel-

fel buzdujt a' nép, hogy még az Elöljárók magok sem tudják, mit tselekedjenek vele. — A' Pruszszus Király 18-dik Augustustól fogva 1786-dikban, ezen folyó ezftendőnek első Apriliséig 134 Familiákat és személlyeket emelt Hertzegi, Grófi, Bároi, és nemesi rangra minden pénz nélkül. — Olasz Országban *Férára* körül valakik történetből edgy új *Mária* képre találtak, mellyre a' Barátok és vén-afzfzonyok (a' szokás szerént) meg-rögzött hibás vélekedése legottan annyi tfudatételt ragasztta, hogy ez az egész Országban minden más *Mária* képeit fellyül haladja. Mind-hogy ezen kép a' régiségtől valamennyire meg-piszkaltatott vala, edgy valaki a' valóságos *Originálból* újra tfinálta, és szörnyű kerestet indított vele. Már most ezen erőtlen képnek tfudatételeiről hofszú-íráfok jönnek világra, mellyek között a' hitetlenebbek azt erősítik, hogy ezen kép is tsak olly tfudatévő erejű, mint a' többi — és - - - Nem írom tovább a' német újságból, nehogy a' más világon 300 Barát között kelleffék veszfzöt szaladnam. — Most érkezek a' hír, hogy Temesvárt 9 napok alatt a' forró nyavallyában 47 emberek haltanak-meg, és a' városnak nagyobb része beteg. Az *Alvintzi* ferge 3-dik Ofztályának felinél több az Ispotályban. Nagy Várad körül-is uralkodik ezen nyavallya; de nem olly veszedelmes. — A' Spanyol Király halálán, semmi reménység nintsen életéhez. — Rómában a' szörnyű melegek miatt meg-romlott vízből pestis lett, és edgy-másra hal a' nép. — Miolta ezen mostani Pápa uralkodik, ezen szent Városban Rómában 22 ezer gyilkosságok estenek, melly (szól az író) hitelt fellyül múló dolognak terfzenék, ha a' Kormányozó szék Protokollumából nem irnok.